

Cartografies culturals de la ciutat postindustrial

Published by [Interacció](#) [1] on 21/10/2014 - 10:25 | Last modification: 12/05/2026 - 16:56

Hi ha espais urbans que durant anys són llegits només com a buit, degradació o problema. Antigues fàbriques, magatzems abandonats, solars sense ús. El text de Lauren Andres i Boris Grésillon proposa una lectura diferent: aquests espais també poden convertir-se en laboratoris culturals capaços d'alterar les polítiques urbanes i culturals de les ciutats europees. L'article introdueix el concepte de *cultural brownfields* per descriure aquells espais industrials abandonats que, abans de qualsevol gran operació urbanística, són ocupats per pràctiques culturals sorgides des de baix, sovint impulsades per artistes, col·lectius o iniciatives alternatives.

L'interès del text no és només descriptiu. Andres i Grésillon mostren com aquests espais passen, en pocs anys, de ser marginals a convertir-se en objectes centrals de les polítiques urbanes contemporànies. El que inicialment era tolerat com una ocupació temporal acaba integrat dins les estratègies de regeneració urbana, màrqueting territorial i economia creativa. La cultura deixa de ser només una pràctica artística i es transforma en instrument de revalorització urbana.



Els antics espais industrials reutilitzats culturalment es converteixen en laboratoris urbans on es redefeixen les relacions entre cultura, ciutat i desenvolupament econòmic. Les experiències de Berlín, Marsella i Lausana mostren trajectòries diferents d'aquesta transformació.

Els tres casos analitzats: Tacheles a Berlín, La Friche a Marsella i Le Flon a Lausana, permeten entendre trajectòries molt diferents. Berlín representa el model del conflicte i la contracultura. Marsella exemplifica la institucionalització progressiva d'un projecte alternatiu fins a convertir-lo en emblema de ciutat creativa. Lausana mostra com la imatge "alternativa" pot acabar integrada dins processos de rebranding urbà i gentrificació. El text és especialment valuós perquè evita idealitzar aquests processos. Els autors insisteixen que molts d'aquests espais acaben convertits en instruments de competitivitat urbana i en catalitzadors d'increments del valor immobiliari.



L'article resulta especialment rellevant per al món local perquè planteja una pregunta pertinent: què passa quan les pràctiques culturals espontànies entren dins lògiques de planificació, desenvolupament econòmic i projecció urbana? La cultura apareix aquí no només com a contingut o programació, sinó com a força capaç de redefinir usos, imaginaris i economies urbanes. I això obliga les polítiques culturals a pensar també sobre sòl, propietat, urbanisme i governança.

Referència

Andres, L., i Grésillon, B. (2013). *Cultural brownfields in European cities: A new mainstream object for cultural and urban policies*. *International Journal of Cultural Policy*, 19(1), 40–62.
<https://doi.org/10.1080/10286632.2011.625416>

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

–

–

– [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Tags: desenvolupament territorial

Tags: polítiques culturals

Tags: governança cultural

Tags: equipaments culturals

Tags: pensament cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2014/cartografies-culturals-ciutat>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e140201.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5336>